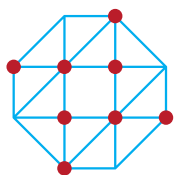
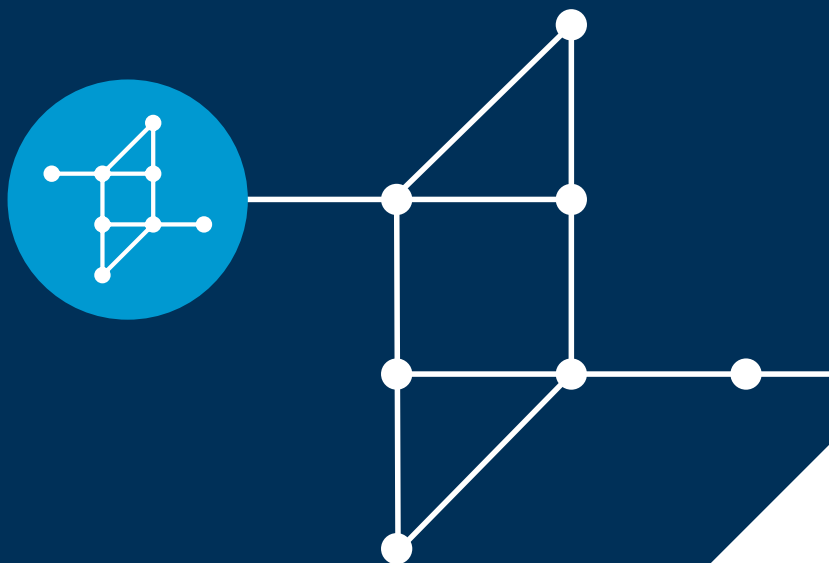

Goede voorbeelden van onderwijsinnovatie met ICT

Blended learning met de Activerende
Podcast Methode

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

Goede voorbeelden van onderwijsinnovatie met ICT

Zone Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT, zone Faciliteren en professionaliseren van docenten & werkgroep Digitaal onderwijs in praktijkvaardigheden.

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

Auteurs

Hester Otter, Annemarie Sulman, Vera de Vries, Mirjam Winkelmolen (Avans).

Met dank aan Nico Boot, Sjieuwke Dankert, Thys de Haan, Jacob Hiemstra, Ysbrand Hoetjes, Hans Hummel, Haye Jukema, Marijke Leijdekkers, Ellemieke Sigtermans, Esther van der Stappen, Iwan Wopereis

Maart 2023

Op deze uitgave is de Creative Commons Naamsvermelding 4.0-licentie van toepassing. Maak bij gebruik van dit werk vermelding van de volgende referentie: Zone Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT, zone Faciliteren en professionaliseren van docenten & werkgroep Digitaal onderwijs in praktijkvaardigheden (2023). Goede voorbeelden van onderwijsinnovaties met ICT. Utrecht: Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT.

Template

Element	Toelichting/vraag
Titel	Blended learning met de Activerende Podcast Methode
Probleem/wens	<p>Wat was het probleem/vraagstuk/wens dat de aanleiding was voor het ontwikkelen van deze onderwijsinnovatie?</p> <p>In de coronaperiode bleek het lastig studenten te motiveren om actief te gaan luisteren tijdens hoorcolleges en samen te gaan werken met andere studiegenoten. Ook zag docent Astrid van Weyenberg dat studenten studiestof soms oppervlakkig lezen en dat hoorcolleges studenten vaak passief maken. Daarnaast zijn studenten vaak meer bezig met het behalen van het eindtentamen dan met hun leerproces, wat leidt tot veel stress. Zelf was Van Weyenberg bezig te onderzoeken hoe flipping the classroom ervoor kon zorgen dat studenten zich actief inzetten in de lessen en hen motiveert vaardigheden te gaan oefenen. Daarnaast was ze bezig met het vraagstuk hoe jongeren gestimuleerd kunnen worden om meer en beter te gaan lezen.</p>
Oplossing/doel	<p>Hoe is de onderwijsinnovatie een oplossing voor het probleem, of wat is het doel van de onderwijsinnovatie?</p> <p><u>De Activerende Podcast Methode</u> is een oplossing voor al deze vraagstukken. Het ontwikkelen van een podcast, gecombineerd met opdrachten, heeft als doel studenten te ondersteunen in het hen eigen maken van vaardigheden.</p> <p>De Activerende Podcast Methode wordt ingezet om kennis op een toegankelijke manier over te dragen, maar ook om studenten te stimuleren actief met de lesstof bezig te zijn als voorbereiding op een werkgroep (flipping the classroom). Hierdoor wordt de betrokkenheid van de studenten vergroot en krijgen studenten meer grip op de lesstof. Tijdens de hoorcolleges ontstaat meer ruimte voor verdieping.</p>
Naam instelling(en) en/of naam opleiding(en)	<p>Noteer hier binnen welke instelling/opleiding de onderwijsinnovatie (initieel) wordt ontwikkeld en/of geïmplementeerd.</p> <p>De onderwijsinnovatie is ontwikkeld en geïmplementeerd binnen de Universiteit Leiden, specifiek binnen het eerstejaars vak Realisme en Symbolisme van de opleiding Film- en Literatuurwetenschap.</p>

Element	Toelichting/vraag
Aantal personen die het hebben uitgetoet	Hoeveel studenten/docenten/anders hebben de onderwijsinnovatie tot dusver 'doorlopen'? (in het geval dat de onderwijsinnovatie in het primaire proces wordt ingezet) -
Scope onderwijsinnovatie	Deze onderwijsinnovatie is geschikt voor: 1. Kleinere groepen (<200) 2. Grotere groepen (200+)
Betrokkenen	Wie was betrokken bij het ontwikkelen en implementeren (indien van toepassing) van deze onderwijsinnovatie? In welke rollen en/met welke competenties? <ul style="list-style-type: none">• Docenten, studenten voor het inspreken van de stof, dialogen en debatten.• Twee student-assistenten voor de technische realisatie van de podcasts.
Doelgroep	Wat is de doelgroep van de onderwijsinnovatie? Docenten en studenten. Docenten hebben hiervoor kennis nodig van opnemen en editen van geluidsbestanden. In het ideale geval hebben zij een goede stem en weten ze hoe een podcast enthousiast kunnen inspreken. Wat is de doelgroep voor deze praktijkbeschrijving? Docenten die geïnteresseerd zijn om kennis op een andere manier over te dragen dan gebruikelijk en/of docenten die behoefte hebben aan meer tijd voor verdieping tijdens colleges.
Vorm	Wat is de vorm van de onderwijsinnovatie? De Activerende Podcast Methode bestaat uit een wekelijkse podcast waarin opdrachten zijn verwerkt ter voorbereiding van werkgroepen. Deze opdrachten richten zich op reflectie, analyseren en kritisch denken. In de podcasts is de docent te beluisteren en zijn interviews verwerkt. In de podcasts – die op de computer moeten worden beluisterd – zijn ook zogenaamde 'slotjes' verwerkt. Studenten krijgen pas toegang tot nieuw te beluisteren materiaal als ze opdrachten maken die als pop-up op het scherm verschijnen. Deze antwoorden worden door de docent verwerkt in een Excel-sheet om te beoordelen en te gebruiken voor de voorbereiding van de werkgroep. Daarnaast krijgen ze opdrachten die op een papier kunnen worden ingevuld. Naast deze individuele luisteropdrachten zijn er ook groepsopdrachten, waarin de vaardigheden worden

Element	Toelichting/vraag
	geoefend. De groepsopdrachten zijn divers. Soms moeten studenten korte verslagen schrijven naar aanleiding van een discussie of moeten ze een korte podcast maken – als voorbereiding op de eindopdracht. De eindopdracht bestaat uit het zelf maken van een podcast; een oefening in wetenschapscommunicatie. De Activerende Podcast Methode vervangt het reguliere eindtentamen.
Gradatie van evidence-informed werken	<i>Deze onderwijsinnovatie is vooral een voorbeeld van...</i> 1. Experimentele verkenning : een inspirerend voorbeeld van een onderwijsinnovatie met ICT dat realistisch toe te passen is. Het is nog niet uitgevoerd maar een goed en uitgewerkt, onderbouwd idee. Denk aan een prototype. 2. Praktijkvoorbeeld : een voorbeeld van uitgevoerde digitale toepassing van een methodiek gebaseerd op een theoretisch (onderwijs)model in de praktijk, zoals een pilot of test. 3. Good practice incl. (psychometrisch) instrument : een evidence-informed aanpak waarbij het vernieuwen van het onderwijs grondig is geëvalueerd (versnellingsplan.nl/onderbouw-je-onderwijsinnovaties).
Categorie van evidence-informed werken	<i>Deze onderwijsinnovatie hoort bij dit thema(s) van evidence-informed werken (inclusief welk ontwikkelingspotentieel de praktijk heeft):</i> 1. Inspiratie voor onderwijsinnovatie met ICT 2. Kennisvalorisatie (bestaande kennis voor het vernieuwen van didactische processen en leerprocessen met digitale middelen) 3. Kenniscreatie/propagatie (praktijkonderzoek bij de onderwijsinstelling) 4. Kennisdisseminatie (kennis die voortkomt uit dit goede voorbeeld en die is bedoeld om de resultaten van praktijkonderzoek uit te wisselen binnen en tussen onderwijsinstellingen) 5. Verandermanagement : implementatie, structurele verankering/borging van de innovatie. 6. Doorontwikkelde innovatie : onderdeel geworden van de standaard onderwijspraktijk en wordt continue verbeterd.
Middelen	Welke ICT, technieken & methoden zijn toegepast? De podcast is gemaakt met het programma Audacity, met ondersteuning van ECOLe. De opdrachten zijn in Brightspace geïntegreerd met behulp van het programma FeedbackFruits.

Element	Toelichting/vraag
Context (setting en tijdsperiode van ontwikkeling)	<p>Voor welke onderwijsgradatie is de onderwijsinnovatie initieel ontwikkeld (mbo, hbo, wo of ander onderwijsniveau)?</p> <p>Deze onderwijsinnovatie werd ingezet voor het eerstejaars vak Realisme en Symbolisme van de opleiding Film- en Literatuurwetenschap aan de Universiteit Leiden (UL).</p> <p>Betreft het vooral een (vak)inhoudelijke ontwikkeling of meer gericht op een (sociaal)pedagogisch, onderwijskundige of (vak) didactisch construct?</p> <p>Het betreft een vakinhoudelijke ontwikkeling. De Activerende Podcast Methode is binnen de opleiding ontwikkeld, maar heeft de mogelijkheid om vakoverstijgend te worden ingezet. De methode is vooral geschikt voor vakken die verhalend van aard zijn.</p> <p>In welke setting is het ontwikkeld? (binnen de instelling, met het werkveld, met studenten, in welke tijdsperiode)</p> <p>De onderwijsinnovatie is binnen de instelling ontwikkeld, in samenwerking tussen docenten en student-assistenten.</p>
Visie	<p>Kan de onderwijsinnovatie worden afgestemd op de visie van het instituut?</p> <p>De Activerende Podcast Methode sluit aan op de Onderwijs- en leervisie van de UL, waarin de ambitie is geformuleerd om onderwijs- en technologische innovatie te stimuleren door activerende leer-methoden te creëren en te implementeren, contacturen efficiënt in te zetten, digitale middelen in te zetten en de inzetbaarheid van studenten te vergroten door overdraagbare leermiddelen te ontwikkelen.</p>
Aanpak (start-uitvoering-evaluatie)	<p>Hoe zag de start en uitvoering van de onderwijsinnovatie eruit?</p> <p>Tijdens de coronaperiode werd gestart met de realisatie van de Activerende Podcast Methode. Om tijd te maken voor deze onderwijsinnovatie en het aanschaffen van materiaal werd een subsidie van de Gratama Stichting en het LUF binnengehaald. Ook o.a. een student-assistent kon hierdoor aansluiten. In een periode van twee jaar werd gewerkt aan de realisatie van de podcast. Het eindresultaat was een podcast met 1 à 2 episodes per week over een periode van 12 weken. In de beginfase werd de lesstof van de hoorcolleges gebruikt om theorie te koppelen aan vragen. Aan leerdoelen werden vragen gekoppeld; van vragen over de inhoud tot vragen over vaardigheden. Vervolgens schreef de student-assistent een script, vroeg collega's om vanuit hun expertise teksten in te spreken en debatten te voeren. Ook studenten werden gevraagd teksten in te spreken; van vragen tot dialogen. Hierbij is geen duidelijk plan van aanpak</p>

Element	Toelichting/vraag
	<p>gevolgd. Een student-assistent bedacht hoe de opdrachten en de slotjes technisch geïntegreerd konden worden in een podcast d.m.v. FeedbackFruits.</p>
	<p>Hoe wordt er geëvalueerd op de onderwijsinnovatie?</p> <p>De effectiviteit, kwaliteit en duurzaamheid van de Activerende Podcast Methode is uitvoerig onderzocht. Er is een online enquête (N=30) en een interview (N=8) afgenomen, waarmee de ervaringen van de studenten met betrekking tot de effectiviteit van de Activerende Podcast Methode op hun academisch leren en presenteren in kaart is gebracht (zie: Muffels & Van Wetenberg, z.d.).</p>
Evidence-informed	<p>Welke onderwijskundige methodologie is toegepast en in welke fase(n) en (indien van toepassing) op welke wijze is evidence-informed te werk gegaan?</p> <p>De Activerende Podcast Methode bouwt voort op de principes van blended learning en flipping the classroom. In universitair onderwijs is kennisoverdracht in één richting niet langer de norm. Blended learning speelt dan ook een steeds belangrijkere rol in het hoger onderwijs. Blended learning houdt in dat open en online onderwijs veelal wordt gecombineerd met contactonderwijs. Het potentieel van blended learning is uitgebreid beschreven in verschillende wetenschappelijke onderzoeken. Bevindingen uit een aantal onderzoeken zijn o.a. dat blended learning meer student-gecentreerd is (Horn & Staker, 2011), meer flexibiliteit voor studenten biedt (Zacharis, 2015) en zelfsturing en een actieve studiehouding onder studenten stimuleert (Lust et al., 2011).</p> <p>Flipping the classroom is een 'subset' van blended learning. Het betreft een lesorganisatie waarbij de klassikale kennisoverdracht wordt vervangen door (online) video's of andere hulpmiddelen; in dit geval door een podcast. Deze podcast wordt voorafgaand aan de les gemaakt, waardoor er tijdens de les meer tijd vrijkomt voor het maken van verdiepingsopdrachten en/of activerende werkvormen.</p> <p>Naast positieve blended learning resultaten, suggereert onderzoek ook dat flipped classroom-methoden de betrokkenheid van studenten, de interactie tussen studenten, de interactie tussen student en docent, het probleemoplossend vermogen en het opnemen van informatie, de controle over het klassenmanagement voor docenten, de algehele prestaties van studenten, de tevredenheid van studenten, zelfstandig werken én samenwerkend leren verbeteren (Chen et al., 2014). Bovendien bevordert de flipped classroom-methode de autonomie van studenten door een deel van de verantwoordelijkheid en eigenaarschap van het leren dat traditioneel bij de docent ligt, bij de studenten te leggen (Bouwmeester et al., 2016).</p>

Element	Toelichting/vraag
Resultaat/effect	<p>Wat was het resultaat/effect van deze onderwijsinnovatie binnen de instelling/op de student?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uit evaluaties van vorig jaar blijkt dat studenten positief zijn over deze onderwijsmethode, hoewel de studiebelasting zwaar is. Ook geven ze aan de studiestof beter te kunnen onthouden. • De onderwijsinnovatie is gebaseerd op het principe van flipping the classroom. Het resultaat is dat studenten actiever bij de les worden betrokken. Het laat eveneens zien dat studenten het moeilijk vinden om wekelijks verschillende taken op te pakken; een vaardigheid die ook nodig is in het arbeidsleven. • Podcasts bieden een mogelijkheid voor docenten om op een creatieve en afwisselende manier hun studiestof aan te bieden. Doordat studenten vóór hun werkgroep zich goed hebben voorbereid, is er in de les meer diepgang. De podcasts maken dat studenten leren goed te luisteren. Ondersteunend materiaal (PDF's met vragen uit de podcast, gecombineerd met illustraties) draagt er ook aan bij dat ze minder snel worden afgeleid.
Uitdagingen	<p>Welke uitdagingen moesten overwonnen worden? Hoe kunnen dit soort uitdagingen worden aangepakt?</p> <ul style="list-style-type: none"> • De grootste uitdaging is om tijd vrij te maken voor het maken van een podcast. • Een podcast gaat enige jaren mee, maar de inhoud moet in de loop der tijd wel worden aangepast om relevant te blijven. • Het is zaak een podcast van twee keer twintig minuten interessant te houden voor studenten. Door na te denken over een afwisselend script met meerdere sprekers en verschillende vormen wordt een podcast fijn om naar te luisteren. • Niet alleen het maken van een podcast kost tijd, maar ook het nakijken van de antwoorden van studenten. Er liggen plannen om de druk bij docenten en studenten te verlichten door minder vragen te koppelen aan elke podcast.
Succesfactoren	<p>Welke factoren hebben bijgedragen aan het succes (en aan het overwinnen van de uitdagingen)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om voldoende tijd te hebben voor het ontwikkelen van een podcast is subsidie van de Gratama Stichting en het LUF aangevraagd. Hierdoor kon aan het project worden gewerkt, materiaal voor een studio worden gekocht en de hulp van twee student-assistenten worden bekostigd. • Een bevlogen team van docenten en studenten heeft met veel enthousiasme de podcast ingesproken. Doordat hierin gekozen werd voor verschillende vormen (dialogen, debat, theorie) en verschillende stemmen, werd de podcast voor studenten fijn om naar te luisteren.

Element	Toelichting/vraag
Contactpersoon (e-mail/website)	<p>Is er een contactpersoon beschikbaar of een website dat geraadpleegd kan worden voor meer informatie over deze onderwijsinnovatie?</p> <p>Astrid van Weyenberg (a.l.b.van.weyenberg@hum.leidenuniv.nl).</p>
Inspirerende bronnen	<p>Referenties van eventueel aangehaalde bronnen bij het beschrijven van deze onderwijsinnovatie, of bronnen die fungeren als inspiratie of verdere uitleg:</p> <p>Bouwmeester, R. A., de Kleijn, R. A., ten Cate, O. T. J., van Rijen, H. V., & Westerveld, H. E. (2016). How do medical students prepare for flipped classrooms?. <i>Medical Science Educator</i>, 26(1), 53-60.</p> <p>Chen, Y., Wang, Y., & Chen, N. S. (2014). Is FLIP enough? Or should we use the FLIPPED model instead?. <i>Computers & Education</i>, 79(1), 16-27.</p> <p>Horn, M. B., & Staker, H. C. (2011). <i>The rise of K-12 blended learning</i>. Innosight Institute. Geraadpleegd op 19 januari 2023, van files.eric.ed.gov/fulltext/ED535181.pdf</p> <p>Lust, G., Vandewaetere, M., Ceulemans, E., Elen, J., & Clarebout, G. (2011). Tool-use in a blended undergraduate course: In search of user profiles. <i>Computers & Education</i>, 57(3), 2135-2144</p> <p>Van Alten, D. C., Phielix, C., Janssen, J., & Kester, L. (2019). Effects of flipping the classroom on learning outcomes and satisfaction: A meta-analysis. <i>Educational Research Review</i>, 28, 100281.</p> <p>Zacharis, N. Z. (2015). A multivariate approach to predicting student outcomes in web-enabled blended learning courses. <i>The Internet and Higher Education</i>, 27, 44-53.</p>

39 universiteiten en hogescholen werken samen aan kansen die digitalisering biedt voor het hoger onderwijs in Nederland. Het Versnellingsplan (2019-2022) is een samenwerking van de VSNU, VH en SURF. Leden werken in zeven zones en drie werkgroepen aan versnelling binnen hun eigen instellingen en voor het hele hoger onderwijs.

Meer informatie en onze publicaties vind je op
www.versnellingsplan.nl